

ŘÍMSKÉ DATOVÁNÍ (***Ab urbe condita** = 21.4.753 před n.l.)

(dle Juliánského kalendáře – zavedeno I. Caesarem 46 před n. l., nahrazeno Gregoriánským kalendářem r. 1582)

Klíčové dny: **Kalendae**, arum, f. = **1.**den v měsíci

Nonae, arum, f. = **5.** (původně krátké měsíce) / **7.** den (Martius, Maius, Iulius, October)

Idus, uum, f. = **13. / 15.** den (Mar, M, I, O)

*přestupný den se vkládal po 24.2 – a.d. bisextum Kal. Martias

Quando?

a.d. = **ante diem** ?? + **Accusativus**; exempli gratia 28.4 = *ante die quartum Kalendas Maias* (= 4 dny před květnovými Kalendami)

pokud datum vychází na klíčový den: **Ablativus**, exempli gratia *Idibus Februariis* = 13.2

Počítáme vždy i SAMOTNÉ DATUM i KLÍČOVÝ DEN!

den	duben Aprilis
1.	Kalendis Aprilibus
2.	a.d. IV <i>Nonas Apriles</i>
3.	a.d. III <i>Nonas Apriles</i>
4.	<i>pridie Nonas Apriles</i>
5.	Nonis Aprilibus
6.	a.d. VIII <i>Idus Apriles</i>
7.	a.d. VII <i>Idus Apriles</i>
8.	a.d. VI <i>Idus Apriles</i>
9.	a.d. V <i>Idus Apriles</i>
10.	a.d. IV <i>Idus Apriles</i>
11.	a.d. III <i>Idus Apriles</i>
12.	<i>pridie Idus Apriles</i>
13.	Idibus Aprilibus
14.	a.d. XVIII <i>Kalendas Maias</i>
15.	a.d. XVII <i>Kalendas Maias</i>
16.	a.d. XVI <i>Kalendas Maias</i>
17.	a.d. XV <i>Kalendas Maias</i>
18.	a.d. XIV <i>Kalendas Maias</i>
19.	a.d. XIII <i>Kalendas Maias</i>
20.	a.d. XII <i>Kalendas Maias</i>
21.	a.d. XI <i>Kalendas Maias</i>
22.	a.d. X <i>Kalendas Maias</i>
23.	a.d. IX <i>Kalendas Maias</i>
24.	a.d. VIII <i>Kalendas Maias</i>
25.	a.d. VII <i>Kalendas Maias</i>
26.	a.d. VI <i>Kalendas Maias</i>
27.	a.d. V <i>Kalendas Maias</i>
28.	a.d. IV <i>Kalendas Maias</i>
29.	a.d. III <i>Kalendas Maias</i>
30.	<i>pridie Kalendas Maias</i>

1.	Kalendis Ianuariis	Kalendis Februariis	Kalendis Martiis	Kalendis Aprilibus	Kalendis Maiis	Kalendis Iuniis
	Kalendis Iuliis	Kalendis Augustis	Kalendis Septembribus	Kalendis Octobribus	Kalendis Novembribus	Kalendis Decembribus

2.	ante diem quartum Nonas Ianuarias	ante diem quartum Nonas Februarias	ante diem sextum Nonas Martias	ante diem quartum Nonas Apriles	ante diem sextum Nonas Maias	ante diem quartum Nonas Iunias
	ante diem sextum Nonas Iulias	ante diem quartum Nonas Augustas	ante diem quartum Nonas Septembres	ante diem sextum Nonas Octobres	ante diem quartum Nonas Novembres	ante diem quartum Nonas Decembres

MĚSÍCE **mensis, is, m.**

1. **Ianuaris** --- Ianus = bůh počátků a konců
2. **Februarius** --- februa = očištná slavnost slavena v tomto období
3. **Martius** --- Mars, tis = bůh války (začátek válečného období)
4. **Aprilis** --- Aphrodité = bohyně lásky
5. **Maius** --- Maius, ii = bůh růstu
6. **Iunius** --- Iuno, nis = bohyně manželství a rodiny
7. **Iulius** --- G. I. Caesar
8. **Augustus** --- G. I. Caesar Octavianus Augustus
9. **September** --- původně 7. měsíc v roce
10. **October** --- původně 8. měsíc v roce
11. **November** --- původně 9. měsíc v roce
12. **December** --- původně 10. měsíc v roce

(doplněn kolem r. 700 před n. l. Numou Pompiliem)

(doplněn kolem r. 700 před n. l. Numou Pompiliem)

(římský Nový rok)

(pův. Quintilis = 5. měsíc v roce)

(pův. Sextilis = 6. měsíc v roce)

DNY V TÝDNU *(až od 3. stol. n. l., předtím 8 dní A-H)*

týden = **hebdomas, adis, f.**

Neděle	dies Solis	(--- Sunday)	*křest'. <i>dies dominica</i>	(--- <i>domenica</i>)
Pondělí	dies Lunae	(--- lunedì)	* <i>feria secunda</i>	
Úterý	dies Martis	(--- martedì)	* <i>feria tertia</i>	
Středa	dies Mercurii	(--- mercoledì)	* <i>feria quarta</i>	
Čtvrtek	dies Iovis	(--- giovedì)	* <i>feria quinta</i>	
Pátek	dies Veneris	(--- venerdì)	* <i>feria sexta</i>	
Sobota	dies Saturni	(--- Saturday)	* <i>feria septima</i>	

1. *Quando hi dies festivi Romae celebrantur? Quod Romani celebrant iis diebus et quo modo?*

dies natalis Romae

Vestalia

Lupercalia

Saturnalia

Ludi Apollinares

Matronalia

Ludi Romani

Quirinalia

dies ater

dies natalis Solis Invicti

Parentalia

2. *Scribe tuum diem natalem!*

3. *Quando G. I. Caesar occiditur?*